

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ДНИ НА НАСЛЕДСТВОТО” (19–20 СЕПТЕМВРИ 2015 Г.) В ЦБ НА БАН. ТРУДНИЯТ ПЪТ НА КНИГАТА КАТО ЕВРОПЕЙСКО ДОСТОЯНИЕ

Ангел Петров

Във връзка с „Европейските дни на наследството” (19–20 септември 2015 г.) в Централната библиотека на Българската академия на науките бяха изложени редки и ценни издания.

Сред експонатите посетителите видяха три гръцки Библии (две от 1801 г. и една от 1811 г.); Библия и

старопечатни книги, подвързани в едно книжно тяло, излезли от печат през 1647 г. в Лайпциг; две руски Библии – едната от 1763 г., отпечатана по времето на императрица Екатерина Алексеевна със спомоществателството на Великия княз Павел Петрович;

„Кириакодромион, сиреч Неделник” на Софроний Врачански, първата старопечатна книга от 1806 г., и „Поучително евангелие за сичките недели в годината”, наричано още „Малкото Софроние”.

На вниманието на посетителите бяха предоставени библиотечната колекция на Феликс Каниц, дарена на Централната библиотека на БАН, и османо-турски документ от времето на султан

Абдул Хамид, издействал владишки места в Македония чрез застъпничеството на Стефан Стамболов. Султанът неслучайно споменава, че е „по-добре да се скара с всичките балкански владетели, нежели да не угоди Стамболову”.

Бяха представени преводни издания на Стамболов от руски език: „За парите” и изследване на Христо Ботев за дунавските българи.

Дошлите в читалнята на библиотеката се докоснаха до първата годишнина на вестник „Гайда”, списван от Петко Славейков с мотото „За осветяване на българите”, и до първата годишнина на „Български книжици” от Димитър Мутев, отпечатвани в Цариград. Можеха да бъдат видени също: „Рибен буквар” на Петър Берон – изданието от 1824 година; „Първичка българска граматика”; издания на Васил Стоянов – съосновател на Българското книжовно дружество; популярните през Възраждането „Огледала” за „простият народ”.

Експонатите бяха допълнени от издания на Христо Г. Данов. Той е разказвал как при пристигането му в Русчук с торба книги, отпечатани в „Будима града”, на няколко пъти запитетата, не знаейки съдържанието на книгите и страхувайки се, го принуждавали да ги изхвърля в река Дунав. А сред тях са били, да го речем по съвременному, научнопопулярни издания

като „Летоструй или Домашен календар” за съответната година. Централната библиотека показва и издание от печатницата на Никола Карастоянов в Самоков. За да пренесе частите за печатницата, той доста се поохарчил за подкупи и декларирал, че частите са за тъкачен стан.

Не бива да се пропусне и документът от Екзарх Александър, както той се е подписал. Това е донесение до Високата Порта и до първите дипломати на Русия, Англия и Прусия за положението на „румелийския народ”. В донесението на известния благодетел от онези години за пръв път българин говори за българи.

Снимки: <http://www.photoslovo.com/?p=924>